

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Ohjausalan koulutus Suomessa: selvitys koulutuksen rakenteista ja sisällöistä – kommenttipuheenvuoro

Julkaisuwebinaari 5.6.2024

Ulla-Jill Karlsson
Neuvotteleva virkamies

Elinikäisen ohjauksen kehittäminen Suomessa: Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet

Jokaisella on mahdollisuudet ja taidot tehdä tietoisesti suunnitelmia sekä koulutus- ja työurapäätöksiä muuttuvassa työn maailmassa.

Ohjauksen järjestämistä koskevat päätökset perustuvat tietoon. Kansallisella, sektorirajat ylittävällä palvelujen ja vaikuttavuuden seurannalla voidaan tehostaa tiedolla johtamista sekä paikallisesti että kansallisesti.

Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

Ohjaustyötä tekevillä on valmiudet ja osaaminen laadukkaaseen monikanavaiseen ohjaustyöhön.

Laadukkaasti

ja osaavasti

Tietoon perustuen

Toimiva jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus, jossa ohjaus ja urasuunnittelunäkökulma ovat keskiössä palvellen sujuvasti elinikäistä oppijaa mm. tekoälyä hyödyntäen.

Digitaalisesti

Yhdenvertaisesti ja kestävästi

Ohjaus edistää tasa-arvoista, oikeudenmukaista ja monimuotoista yhteiskuntaa ja hyvinvointia Suomessa.

Monialaisesti ja koordinoitusti

Ohjausta toteuttavien sektoreiden yhteistyö on sujuvaa ja työnjako selvää. Eri sektoreilla valmisteltavat ohjauksen kehittämistoimet suunnitellaan ja tehdään yhä enemmän monihallinnollisena, eri hallinnonalojen yhteistyönä.

3. Laadukkaasti ja osaavasti

Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että ohjaustyötä tekevillä on valmiudet ja osaaminen laadukkaaseen monikanavaiseen ohjaustyöhön.

- **Alatavoite 3.1** Ohjausalan osaamiskuvaukset on määritelty ja niitä hyödynnetään laajasti ohjauksen eri toimintaympäristöissä.
- **Alatavoite 3.2** Suomessa on kokonaiskuva ohjaustyön koulutusten kokonaisuudesta, sisältäen suuntaviivat koulutusten kehittämiseksi. Ohjaustyön koulutukset vastaavat monimuotoisiin ja muuttuviin osaamistarpeisiin ja ne mahdollistavat siirtymät erilaisiin ohjaustehtäviin.
- **Alatavoite 3.3** Systemaattinen nykytilanteen, kiinnostusten ja osaamisen kartoittaminen ovat osa ohjausta. Ennakointi- ja työmarkkinatietoa hyödynnetään monipuolisesti ja yksilön vaihtoehtoja peilataan yhteiskuntaan ja ympäristöön.

3. Laadukkaasti ja osaavasti – korkeatasoinen ohjausosaaminen varmistaa parhaan lopputuloksen

- **Pääkysymys:** Miten varmistetaan ohjaajien osaamisen tunnistaminen ja täydentäminen?

Tarkentavia kysymyksiä:

- Mitkä ovat ohjaajien vahvuuksia, entä missä tiedoissa ja taidoissa voisi olla täydennettävää oman organisaation toiminnan näkökulmasta ja suhteessa ohjausalan pätevyyksiin/vaatimuksiin?
- Millaisia täydennyskoulutusmahdollisuuksia ohjaajille on, miten niistä saadaan tietoa ja miten niihin hakeutumista tuetaan?
- Miten yksilön tilanteen, kiinnostusten ja osaamisen kartoittaminen toteutuu ohjaustyössä? Entä ennakointi- ja työmarkkinatiedon hyödyntäminen?

Elinikäisen ohjauksen kehittäminen – RRF-hankkeet

- **Elinikäisen ohjauksen tila –arviointitutkimus:** laaditaan kuva elinikäisen ohjauksen kokonaisuudesta ja toteutetaan syvällisemmät arviointitutkimukset koulutuksen, työllisyyspalveluiden ja nuorisotoimen ohjauspalveluihin kohdentuen. Hankkeessa luodaan **kansallinen seuranta- ja arviointikehikko**, tiedolla johtamisen tarpeisiin.
- **Ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset 2023** (Koulutuksen tutkimuslaitos)
- **Ohjausalan koulutusrakenteiden kokonaisarviointi** (Koulutuksen tutkimuslaitos)
  - **Ohjauksen osaamiskuvausten hyödyntäminen** - tarkastelu niiden pohjalta
  - Auttaa hahmottamaan **laajaa** kokonaisuutta:
    - professioammatteihin johtavia ja ohjauksen tehtäviin kelpoisuuden tuottavia korkea-asteen koulutuksia, opintoja ja tutkintoja; (opinto-ohjaajakoulutus & psykologikoulutus)
    - toiseen asteen ammatillisessa koulutuksessa sekä ammattikorkeakouluissa järjestettäviä tutkintotavoitteisia koulutuksia, jotka mahdollistavat työllistymisen ohjauksellisiin tehtäviin eri toimintaympäristöissä;
    - eri organisaatioiden järjestämää ohjausalan täydennys- ja jatkokoulutusta.

Selvityksen tulokset ja ELO-strategian tavoitteet

- Vahvuus: ohjaustyön eettinen osaaminen, kieli-, kulttuuri- ja sukupuolietoisuus, sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja syrjäytymisen ehkäisy sekä joiltakin osin kestävä kehitys sisältyvät opinto-ohjaajakoulutusten opetussuunnitelmiin.
- Asiakastyöosaaminen vahvaa: opinto-ohjaajien tutkintotavoitteisessa ja pätevyitysmiskoulutuksessa pyritään saavuttamaan vahva asiakastyöosaaminen, johon sisältyy ohjausteorioiden ja -menetelmien hallinta.
- Vain osassa koulutuksia: Digitaalinen osaaminen, urasuunnittelutaitojen tunnistaminen ja ohjausosaaminen sekä erityisen tuen tarpeiden huomioiminen ohjauksessa
- Katvealue kaikissa koulutuksissa: Ohjausprosessien vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arviointiosaaminen

Ohjausalan koulutusrakenteiden kokonaisarviointi

- Systemaattinen tarkastelu – valtakunnallinen tarve
  - koulutusten peruskoulutuksen ja täydennyskoulutusten kirjo sekä rakenteiden että sisältöjen osalta.
  - Selvityksessä todetaan: ”Opinto-ohjaajien koulutusten osaamistavoitteiden vertailu suhteessa ohjausalan osaamisen viitekehykseen ei ole yksiselitteistä, sillä koulutusten opetussuunnitelmien rakenne, sisältö sekä tavoitteet ja osaamiskuvaukset eroavat toisistaan.”
    - Opetussuunnitelmat laadittu aikaisemmin, ennen selvityksen tekemistä
  - Useita mielenkiintoisia kehittämisehdotuksia; useita tahoja – vastaavat itse päätöksistä

Kiitos!

Hyvää kesää!